

DE ICOON VAN ERKENNING

Kees Slijkerman

Deze icoon liet ik maken als inspiratiebron voor oecumene.

U ziet Jakobus, Petrus en Johannes die de hand geven aan Paulus en Barnabas. Het is een afbeelding van Galaten 2 vers 9, waar Paulus schrijft:

'en omdat zij de mij gegeven genade hadden erkend, hebben zij, Jakobus en Kefas en Johannes, de mannen van aanzien die als steunpilaren gelden, mij en Barnabas de hand der gemeenschap gereikt: wij zouden naar de heidenen gaan en zij naar de besnedenen.'

Deze tekst boeit mij al heel lang. De drie steunpilaren Jakobus, Kefas (dat is Petrus) en Johannes reiken de hand der gemeenschap aan Paulus en Barnabas.

Petrus is herkenbaar aan de sleutels (vgl. Matteüs 16,19). Johannes was de jongste en staat hier zonder baard als verzoener in het midden. Paulus draagt een zwaard; dat kan verwijzen naar de onthoofding waardoor hij de marteldood stierf, of naar *'het zwaard van de Geest', dat is het woord Gods* (Efeziërs 6,17).

Aan de hier geschilderde gebeurtenis is heel wat voorafgegaan en er zou het nodige uit voortvloeien, tot in onze tijd toe.

VOORBEELD VOOR OECUMENE VAN NU

In de oecumenische dialoog in onze tijd mag gebeuren wat hier gebeurde:

- aan elkaar vertellen wat je van de Heer ontvangen hebt;
- onderzoeken of dat overeenkomt met wat de Heer eerder al heeft geopenbaard;
- erkennen wat kennelijk van de Heer zelf komt;
- dat bevestigen met een handdruk;
- afspraken maken voor taakafbakening en onderlinge steun.

Jakobus, Petrus en Johannes - links op de icoon - doen mij denken aan de katholieke en orthodoxe bisschoppen, die staan in de apostolische successie. Ze zijn bisschop geworden door handoplegging van hen die eerder al bisschop waren.

Paulus en Barnabas - rechts op de icoon - doen mij denken aan christenen die los van de apostolische successie een apostolische bediening of roeping van de Heer hebben ontvangen. Ze hebben ervaren dat de Heer hun genade gaf voor een bepaalde bediening en zijn daarmee een nieuw apostolaatswerk begonnen waaruit meestal ook een nieuwe gemeenschap voortkwam. Het ontstaan van veel protestante en pinksterkerken en van tal van parakerkelijke organisaties kan op die manier uitgelegd worden.

Overigens had de Roemeens-Orthodoxe schilder van deze icoon, Adi Voicu, niet deze visie. Hij zei iets in de geest van 'Dat is bij ons niet, dat er verschillende kerken zijn. Er is maar één Kerk.' Maar hij wilde wel een icoon maken van Galaten 2 vers 9.

MYSTERIE VAN DE EENHEID

De Icoon van Erkenning laat iets zien van het mysterie van de eenheid in Christus zien. Hun eenheid in Christus ging overigens gepaard met verschillen van inzicht, spanningen en alles wat menselijk is. Spoedig na deze handdruk van erkenning hadden Petrus en Paulus een stevige confrontatie (Galaten 2,11) en niet lang daarna hadden Paulus en Barnabas een hoogoplopend conflict (Handelingen 15,39).
(1)

LATER GEROEPEN

Paulus is later door Jezus geroepen. Niet op die historisch zichtbare manier als de eerste twaalf apostelen maar vanuit de hemel. Paulus schrijft zelf dat hij apostel is, *niet vanwege mensen en ook niet door een mens, maar door Jezus Christus en God de Vader die Hem uit de dood heeft opgewekt* (Galaten 1,1). Zijn rechtstreekse contact met de verrezen Heer Jezus wordt door Paulus nogal sterk benadrukt: *Ik verzeker u, broeders en zusters, het evangelie dat door mij is verkondigd, is niet door mensen uitgedacht. Want ook ik heb het niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door een openbaring van Jezus Christus* (vers 11-12)

Aanvankelijk heeft Paulus de eerste christenen vervolgd, *maar, zo schrijft hij, toen God, ..., besloot zijn Zoon aan mij te openbaren om Hem onder de heidenvolken te verkondigen, toen ben ik aanstonds, zonder een mens te raadplegen, zonder naar Jeruzalem te gaan, naar hen die eerder apostel waren dan ik, vertrokken naar Arabië ... Pas drie jaar later ben ik naar Jeruzalem gegaan om met Kefas kennis te maken, ...* (vers 15-18). Lucas verhaalt dat de leerlingen in Jeruzalem bang waren van Paulus, maar dat Barnabas zich zijn lot aantrok (Handelingen 9,26-27).

DOOR DE HEILIGE GEEST

Paulus en Barnabas werden op een gegeven moment aangewezen voor een apostolische taak door de Heilige Geest die sprak door de mond van een profeet. *'Er waren in de gemeente van Antiochië profeten en leraren: Barnabas, Simeon ..., Lucius ..., Manaën..., en Saulus. Zij hielden een eredienst en een vasten toen de heilige Geest sprak: "Stel Mij Barnabas en Saulus ter beschikking voor de taak waarvoor Ik hen heb geroepen". Toen legden ze hun na hun vasten en bidden de handen op en lieten hen gaan'* (Handelingen 13, 1-3).

NAAR JERUZALEM OM ZEKERHEID TE KRIJGEN

Op een gegeven moment heeft Paulus zich toch gemeld bij de eerste apostelen. Hij schrijft: *'Na verloop van veertien jaar, ben ik weer naar Jeruzalem gegaan, samen met Barnabas, en ik heb ook Titus meegenomen. Ik ging op grond van een openbaring. En ik heb aan hen het evangelie voorgelegd dat ik aan de heidenvolken verkondig, aan hen, dat wil zeggen: in besloten kring aan de mannen van aanzien. Ik wilde er zeker van zijn dat ik niet voor niets werk of had gewerkt'* (Galaten 2,1-2). Dat was dus zijn motief: hij wilde het evangelie dat hij verkondigde voorleggen om zekerheid te krijgen dat hij niet voor niets werkte. En die zekerheid kreeg hij. Petrus, Jakobus en Johannes bevestigden Paulus in zijn evangelieverkondiging. Paulus schrijft daarover: *omdat zij inzagen dat aan mij het evangelie voor de onbesnedenen was toevertrouwd, zoals dat voor de besnedenen aan Petrus ... en omdat zij de mij gegeven genade hadden erkend, hebben zij, Jakobus en Kefas en Johannes, de mannen van aanzien die als steunpilaren gelden, mij en Barnabas de hand der gemeenschap gereikt: wij zouden naar de heidenen gaan en zij naar de besnedenen.* (Galaten 2,7-9)

1 Over de turbulente geschiedenis van Paulus en Barnabas, hun samenwerking en conflict kunt u lezen in Handelingen 11,22.25.30; 12,25; 13; 2.4; 15,39.

#

ICOONWIJDING IN DIALOOGBIJEENKOMST

Op 29 november 2001 is deze icoon gewijd door dr. Ton van Eijk, priester van het bisdom Rotterdam en voorzitter van de Raad van Kerken in Nederland. De wijding gebeurde tijdens de zesde dialoogbijeenkomst van pinkstergelovigen en rooms-katholieken in Nederland. Van Eijk was daar om de rooms-katholieke visie op kerk uiteen te zetten. Ook de landelijk voorzitter van de Broederschap van Pinkstergemeenten – tevens vice-voorzitter van de Evangelische Omroep – was er aanwezig. De bijeenkomst vond plaats in het Focolare-huis aan de Utrechtseweg te Amersfoort.

Bron: Dit artikel stond in Bouwen aan de Nieuwe Aarde, maart 2002